

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Відділення поліції №1 Корюківськогорайонного
відділу поліції Головного управління
Національної поліції в Чернігівській області**

26.09.2024

м. Чернігів, 2024

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 26.09.2024 групою національного превентивного механізму (далі - НПМ) здійснено планове відвідування Відділення поліції №1 Корюківського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (далі – Відділення поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Жмака Ірина Миколаївна - головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Лепеха Алла Григорівна - представник громадської організації.

Загальна інформація.

Попереднє відвідування Відділення поліції групою НПМ не здійснювалося.

Керівництво Відділення поліції: Вільчинський Ярослав Ігорович, т.в.о. начальника Відділення поліції №1 Корюківського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області.

Відвідування відбувалось за участі Старостенка Романа Володимировича, заступника начальника Відділення поліції.

Місцезнаходження Відділення поліції: вул. Героїв АТО, 8, м. Мена, Корюківський р-н., Чернігівська область, 15600.

Відділення поліції є структурним підрозділом Корюківського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області та здійснює повноваження в межах Менської міської громади Чернігівської області.

Відділення поліції розташоване в триповерховій будівлі. Біля входу наявна інформація про найменування підрозділу поліції. На першому поверсі облаштовано чергову частину та кімнату для прийому громадян. У вестибюлі розміщено у доступному місці інформаційні стенди з довідковою інформацією, зокрема графік прийому громадян, канали комунікації з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини тощо.

Штатна чисельність особового складу Відділення поліції складає 74 особи, з них 8 посад вакантні.

Під час відвідування затриманих, доставлених у приміщенні поліції не перебувало.

Групою НПМ оглянуто службові кабінети співробітників Відділення поліції. Сторонніх осіб зафіксовано не було, предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску, не виявлено. З'ясовано, що

у Відділенні поліції проводяться щотижневі комісійні обстеження кабінетів щодо виявлення заборонених предметів, які можуть бути засобами катування або неналежного поводження.

Перевіркою посадових інструкцій працівників Відділення поліції встановлено, що у функціональних обов'язках співробітників поліції закріплені питання забезпечення виконання Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Відповідно до вимог підпункту дев'ятого пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських» у підрозділі поліції забезпечено функціонування системи відеоспостереження з архівацією та зберіганням відеоінформації протягом 30 діб.

Наявна аптечка для надання домедичної допомоги, яка наповнена лікарськими засобами з актуальним терміном придатності.

У Відділенні поліції належно ведеться журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. При перевірці записів у цьому журналі з'ясовано, що всі графи заповнені, вимоги щодо негайності оповіщення центру надання безоплатної вторинної правової допомоги дотримуються.

Протягом 2024 року співробітниками Відділення поліції затримано 53 особи, в тому числі: за підозрою у вчиненні злочину (стаття 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) – 14 осіб, за вчинення адміністративних правопорушень – 27 осіб, на підставі ухвали слідчого судді, суду – 12 осіб.

Слід зазначити, що з метою належного функціонування Відділення поліції, заплановані ремонтні роботи з метою реалізації програми реформування підрозділів поліції по системі «Custody Records» та впровадження «Front-office».

II. Факти, виявлені під час відвідування

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у Відділенні поліції кімната для затриманих не функціонує, відповідно до наказу ГУНП в Чернігівській області від 20.06.2019 № 146 «Про тимчасове призупинення функціонування кімнат для затриманих територіальних відділів та відділень поліції ГУНП в Чернігівській області», у зв'язку з невідповідністю вимогам національних та міжнародних стандартів.

Проте, жодних дієвих заходів щодо відновлення функціонування та приведення умов утримання в зазначеній кімнаті до вимог національних та міжнародних стандартів керівництвом не вжито.

Додатково встановлено, що відповідно до Книги обліку осіб, яких поміщено до кімнат для затриманих, в 2023 та 2024 роках поміщення осіб у кімнату для затриманих не проводилось.

Перебування затриманих осіб у Відділенні поліції без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання може призводити до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету тощо.

У своїх доповідях Комітет (Дванадцята Загальна доповідь CPT/Inf (2002)15) зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням (мінімум один раз на день повноцінним харчуванням, щось більш суттєве, ніж бутерброд), доступом до води, туалету. Особи, які повинні провести ніч в місці тримання, мають бути забезпечені чистим матрацом та ковдрами.

2. При відвідуванні встановлено, що у порушення вимог Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 18.12.2003 № 1561 у Відділенні поліції відсутні кімнати для проведення слідчих дій.

При цьому, згідно з наказом начальника Відділення поліції від 24.09.2024 № 238 визначено, для проведення невідкладних та першочергових слідчих дій за участі осіб, які затримані за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених нормами КПК України, використовувати кімнату прийому громадян Відділення поліції, яка облаштована камерою відеоспостереження, проте її обладнання не відповідає встановленим вимогам.

3. Відповідно до наказу начальника Відділення поліції від 11.09.2024 № 216 визначено посадових осіб, на яких покладено обов'язки відповідальних за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих, відповідно до статей 212 та 213 КПК України.

Однак, під час перевірки службової документації відповідальних осіб встановлено, що виконання зазначених обов'язків не відповідає вимогам, визначеним статтями 212 та 213 КПК України.

Інформація щодо обліку усіх дій, що проводяться із залученням затриманого, неналежно фіксується, зокрема не завжди забезпечується запис часу початку та закінчення дій, що проводяться із залученням затриманого, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні при проведенні таких дій. Недотримання цих обов'язків може призвести до порушення прав затриманих осіб під час їх перебування у Відділенні поліції, що суперечить вимогам національного законодавства та міжнародним стандартам захисту прав людини.

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 29 Конституції України, стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

4. Групою НПМ виявлено випадки неналежного ведення службової документації, що може свідчити про зловживання працівниками Відділення поліції правом на свободу та особисту недоторканість затриманих осіб.

Зокрема виявлено порушення ведення Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до Відділення поліції, що регламентовано Інструкцією, а саме у частині неодноразових виправлень записаної інформації в журналі.

Відповідно до запису 1348 у Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, у приміщенні Відділення поліції 11.07.2024 у період з 20.00 год до 20.30 (запис виправлений) перебував гр. Б., згідно запису у графі «мета доставлення / прибуття»: по справі. А згідно запису 1351 цей громадянин був затриманий о 21.00 год (запис виправлений) за ст. 208 КПК України та 12.07.2024 був поміщений до ІТТ № 4 без зазначення у згаданому Журналі часу залишення підрозділу поліції. При цьому, згідно попереднього запису 1350 у журналі, час прибуття/доставляння до Відділення поліції іншого громадянина о 22.10.

Також виправлення внесені до запису 1725 щодо гр. Р., доставленого для складення протоколу про адміністративне правопорушення.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 49 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію»)

5. Всупереч вимогам пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, не всі працівники Відділення поліції на момент відвідування пройшли таке навчання.

Встановлено, що лише 12 працівників Відділення поліції пройшли тренінги про надання домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги.

6. Групою НПМ встановлено, що працівники Відділення поліції не ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 21 Конституції України).

7. Всупереч вимогам пункту 6.1.8 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН В.2.2-40:2018), вхід до будівлі Відділення поліції обладнаний металевою конструкцією, що замінює пандус, яка унеможлиблює потрапляння маломобільних груп населення до приміщень підрозділу поліції без сторонньої допомоги.

III. Рекомендації

1. Головному управлінню Національної поліції в Чернігівській області:

1.1. Відповідно до частини четвертої статті 7 Закону України «Про Національну поліцію» за викладеними у звіті фактами за результатами відвідування НПМ провести службове розслідування та вжити заходів щодо усунення наявних порушень вимог законодавства.

1.2. Вжити заходів щодо відновлення функціонування у Відділенні поліції кімнати для затриманих осіб та обладнання її відповідно до вимог підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції.

1.3. Забезпечити проведення робіт з реконструкції будівлі та обладнання приміщень Відділення поліції відповідно до вимог ДБН 2.2-40:2018.

2. Відділенню поліції №1 Корюківського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області:

2.1. Забезпечити належну фіксацію перебування осіб в органі поліції та ведення службової документації, визначеної Інструкцією.

2.2. Облаштувати кімнати для проведення слідчих дій у відповідності до вимог, передбачених наказом Міністерства внутрішніх справ України України від 18.12.2003 № 1561 «Про затвердження Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України» та забезпечити проведення опитування та інших процесуальних дій з відвідувачами, запрошеними та доставленими до органів (підрозділів) поліції особами лише в спеціально відведених та обладнаних для цього службових приміщеннях (кімнатах для проведення слідчих дій) відповідно до вимог підпункту десятого пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських».

2.2. Забезпечити контроль за виконанням вимог статей 212, 213 КПК України щодо обов'язків особи, відповідальної за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих у Відділенні поліції.

2.3. Організувати підготовку та підвищення кваліфікації працівників поліції, які згідно зі своїми службовими обов'язками зобов'язані володіти знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фотознімки отримані за результатами відвідування.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого**

Ірина ЖМАКА

Фото 1

Фото 2

Фото 3

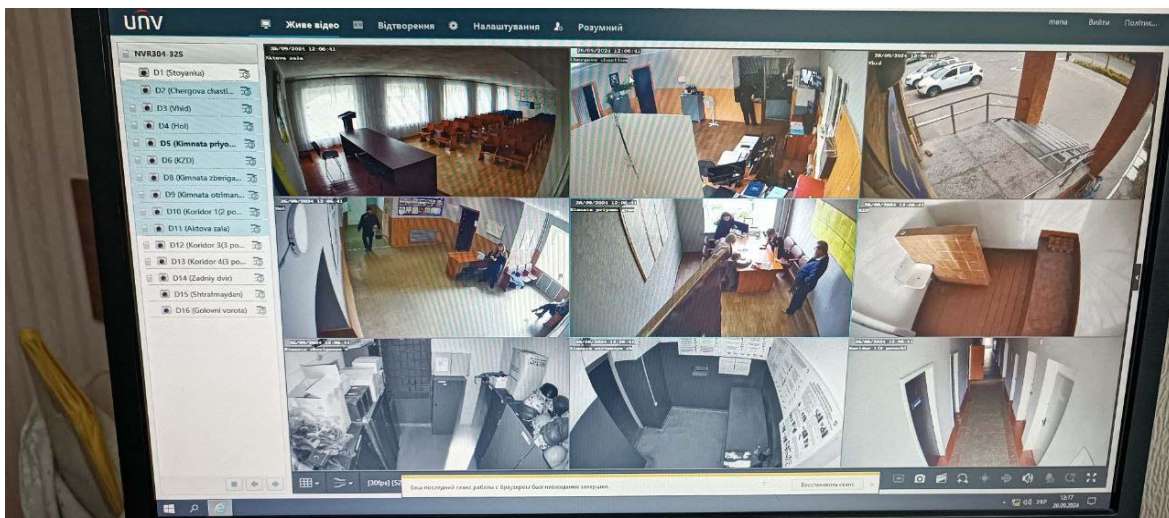

Фото 4

Фото 5

[illegible]

ФОТО 6

[illegible]

Фото 7

Дата народження затриманого	Місце реєстрації затриманого	Дата та час	Опис
		11.07.2024 21:50	Сидоненко М
		11.07.2024 22:54 - 23:30	Сидоненко М
		12.07.2024 20:45	Пікач А.О.
Фактичне затримання			
Складання протоколу про затримання			
Повідомлення про підозру			
Клопотання про обрання запобіжного заходу		13.07.2024	
Ухвала суду про обрання запобіжного заходу		14.07.2024	
Особу звільнено			

ВІДОМОСТІ

Щодо здійснення процесуальних дій, щодо затриманої особи Федоренко Олександр Валодимирович

№ з/п	Дата	Час	Свідча дія, чи інша дія (харчування, поміщення до КЗД, медичне обстеження, тощо)	Свідчий	Адвокат	Примітки
1	11.07.2024	21:50	Затримання	Сидоненко	Синявський О.М.	
2	11.07.2024	22:54 - 23:30	Складання протоколу затримання	Сидоненко	Синявський О.М.	
3	11.07.2024		Виклик підтримки	Сидоненко	Синявський О.М.	